

עיריית כפר סבא

פרוטוקול וועדת נגישות עירונית ט' בשבט תשע"ו

19/01/2016

חדר ישיבות עיריית כפר סבא

על סדר היום:

1. עדכונים
2. נגישות עבור לקויי למידה במרחב העירוני.

פליאה: ברוכים הבאים לוועדת נגישות למעשה יש כאן שתי וועדות, לקוויות למידה וועדת נגישות, לקוויות למידה זה נגישות לכל דבר, דבי גם הזמינה כמה אורחים מיוחדים, אשמח להעביר את השרביט לדבי, למי שלא מכיר, אני פליאה, יו"ר וועדת נגישות.

דבי: אני מציעה שנעשה סבב, שם ותפקיד ואחר כך נתבטא יותר.

עילאי הרסגור הנדין – סגן ראש העיר, **פליאה קטנר** – חברת מועצה ויו"ר וועדת נגישות, **עדי אבירם** – רכזת ועדת נגישות, **אמיר קולמן** – חבר מועצת העיר, **עו"ד גולן מוסאי** – חבר וועדת נגישות, **אבי תשובה** – חבר וועדת נגישות, **רינת אברמסון** – מנהלת מת"י כ"ס, **עדי דרי דרור** – אגף החינוך, **אורית לוי** – ס.מ. שפ"ח, **שלמה גור** – מנהל השפ"ח, **דוד גבריאלי** – חבר וועדת נגישות, **עו"ד סיגל דקל** – מתנדבת בשי"ל כ"ס, **שירלי אטלס** – מנהלת תחום פיתוח קריירה במרכז צעירים מצ"ב), **שירה דקל כץ** – מנהלת אגף חברה ונוער, **אורית עומר** – מנהלת אגף משאבי אנוש וחברה, **לירית שפיר שמש** – מקדמת נגישות מורשת נגישות שירות, **אסתי בן ארצי** – נציגת ציבור, שני חן - מנהלת הרשות למאבק בסמים ואלכוהול, **סיגל קוצ'מן** – חברת וועדת ליקויי למידה (וועד הורים עירוני), **כרמלה ינוביץ'** – חברת וועדה ליקויי למידה (לשעבר מנהלת חט' שזר), **מתי פז** – חבר מועצת העיר וחבר וועדת נגישות, **טננבאום נורית** – מנהלת המרכז להשכלת מבוגרים, נורית לפידות – מנהלת תוכנית "אמצע הדרך" תעסוקת מבוגרים, **דורון היימן** – חבר וועדת נגישות (שילוב אנשים עם מוגבלויות בתעסוקה), **גילה שטילרמן** – מזכירת וועדת נגישות.

דבי: אני רוצה להגיד כמה מילים בפתיח, טוב, אז אני שמחה לפתוח את הישיבה. שהיא ככה יחודית. זו פעם ראשונה שאנחנו שמים את הנושא על שולחן הדיונים בעירייה בכלל פליאה ואני מדברות הרבה זמן על הנושא של איך אנחנו מחברים את הוועדה שלהם עם הוועדה שלי כאשר הקשר הוא הנגשה של הרבה מאוד שרותים בעיר ללקויי למידה.

פליאה: מדובר על אנשים בוגרים ולא על ילדים חשוב לציין שאנחנו מדברות בעיקר על מבוגרים.

דבי: אנחנו לא מדברים על ילדים בכלל, בוגרים זה אומר אחרי צבא וצפונה, ללא הגבלת גיל. אני רוצה לטובת אלו שפחות מכירים את התחום, אני אסביר מה זאת לקות למידה ואחר כך הקשיים שיש עם האוכלוסיה הזאת בגיל הבוגר ואיך אנחנו יכולים להציע להם שרותי הנגשה, מי שמכיר את המושג לקות למידה, אני אסביר את זה לטובת יישור קו של כל האנשים שיושבים כאן, חלק כאן אנשי מקצוע, חלק פחות. הגדרה של לקות למידה זה אנשים בעלי אינטלגנציה תקינה, ממוצעת ומעלה כאשר יש להם לקוויות ספציפיות בתחומי למידה ומיומנויות למידה ספציפיות, למשל לקות למידה בקריאה, זה יכול להיות קצב והבנת הנקרא וזה יכול להיות בתחום הכתיבה, בשגיאות כתיב והבעה

בכתב, קושי בחשבון דיסקלקוליה, מיומנויות בסביביות של 4 פעולות חשבון. אני מדגישה שכל הקשיים האלה במקביל לאינטלגנציה תקינה, זה יכול לבוא עם הפרעת קשב וריכוז, יש מספר הגדרות לזה גם ב DSM שזה מגדיר ההפרעות הפסיכיאטריות העולמי, יש קריטריונים ברורים למה נכנס לקטגוריה, מה לא? כל מה שקשור לפגיעה שכלית, לא קשור ללקות למידה, פגיעה רגשית או פגיעה תקשורתית לא קשור, כלומר, אנחנו אומרים שלקויות למידה זה לא תוצאה של פגיעה שכלית או רגשית או חסך תרבותי או השכלתי, זה לא תוצאה יחד עם זה אנחנו יודעים היום להגיד בוודאות שיחד עם לקויות הלמידה מתווספים עם השנים הרבה כשלים רגשיים שקשורים לדימוי עצמי ותפיסת המסוגלות העצמית בעקבות חוויית של כישלון חוזרות ונשנות. יחד עם זה אנחנו יודעים שחלק סוחבים איתם גם בעיות חברתיות. אנחנו יודעים היום להגיד שהלקויות האלה נמשכות לאורך כל מעגל החיים, פעם חשבו שמספיק להתעסק עם תלמידים לקויי למידה, היום אנו יודעים שמי שאובחן סוחב את זה איתו לאורך כל החיים רק שבכל שלב ההיבטים קצת שונים, כאשר אנחנו בוועדה של לקויי למידה כל השנתיים האחרונות התעסקנו עם תלמידים לקויי למידה, עכשיו זו הפעם הראשונה ששמים על השולחן את הנושא של מה קורה עם בוגרים, כמה מילים על מה קורה איתם בצבא, ומה קורה איתם בשלב יותר מאוחר, רובם מתגייסים וחיילים טובים ומסתגלים, כמובן יש את יוצאי הדופן עם בעיות רגשיות ונפשיות שהצטברו במהלך השנים ואלו קיצונים שלא מתגייסים, אבל הרוב מתגייסים, מקבלים את ההתאמות שלהם, הצבא יודע להיערך. והם בסך הכל חיילים לא פחות טובים מכל חייל אחר ללא לקות למידה. כאשר כמובן שהבעיות הרגשיות והחברתיות ממשיכות ומשפיעות ולכן האחוז שיוצא למשל לקורס קצינים הוא קטן יותר, הם פחות בולטים בנושא של מנהיגות ובנושא החברתי, אבל יחד עם זה לפי כל המחקרים וגם בדוקטורט שלי הראינו בשנת 89 שהם חיילים טובים לא פחות מאחרים ברוב הפרמטרים. היום רצינו לדבר על מה קורה איתם בגילאים היותר מבוגרים, 20-40 ומעלה. והייתי רוצה למקד את השאלות שניציג היום על שלושה מישורים, מישור אחד נוגע לנושא של ההשכלה, למה אני מתכוונת? חלק לא סיימו את הבגרויות וכיום היו מעוניינים לסיים את הבגרויות עם ההתאמות שיש להם היות והם באים עם אבחונים ברורים וזכאים להתאמות. הם נתקלים בלא מעט קשיים בנושא הזה, הם כבר לא תחת החממה של בית הספר והשרות הצבאי, בעצם הם חופשיים בשטח, לא תמיד מסוגלים להביא את עצמם לקדם את המטרות של עצמם, לקדם ולממש את המטרות של עצמם. זה דברים קשים עבורם. אני מדברת באופן גורף, כמובן שיש יוצאים מהכלל. נושא של רכישת מקצוע, קורסים מקצועיים, כדי שיוכלו להתפרנס ולהשתלב אחר כך. יש גם את נושא ההשכלה הגבוהה, הנושא של הבחינה הפסיכומטרית, המכללות והאוניברסיטאות שבאות חלקן יותר וחלקן פחות לקראת אנשים עם ליקויי למידה, יושבת איתנו אפרת מבית אקשטיין שמציעים מכללה ללקויי למידה. בהיבט של התעסוקה, חלק גדול מלקויי הלמידה מתקשים בנושא הזה, מתקשים בגיבוש הזהות המקצועית שלהם, בכתיבת קורות חיים ולעבור ראיון בהצלחה, ואפילו אם התקבלו רואים מצבים שהם לא שורדים הרבה זמן, קשה להם להסתגל, קשה להם עם הדרישות במקום. ואולי הם נמצאים במקום שלא מתאים עבורם. יש את הסוגיה

של מקומות עבודה, איתנו סיגל דקל, עורכת דין סיגל דקל שתספר לנו על זכויות של לקווי למידה מבחינת ביטוח לאומי.

סוגיה שלישית היא השתלבות תקינה בחברה, אנחנו יודעים שחלק מלקווי למידה בוגרים, כמו שהיו בילדותם עדיין בבגרותם מתקשים להסתגל לחברה באופן תקין, לעיתים הם בודדים, נשארים בבית ההורים עד גיל מבוגר, כולם מתוסכלים ולא מוצאים את עצמם בחיים, כמובן שיש תמיד את היוצאים מן הכלל, אנחנו כאן נפגשנו כדי לראות איך אנחנו יכולים בעצם לסייע לתושבי כפר סבא שהם לקווי למידה עם אבחונים. ואנחנו יודעים שכיום בערך 15% מהאוכלוסיה סובלים מהנכויות האלה, תחשבו, 15% מאוכלוסית כפר סבא זו אוכלוסיה מכובדת שהיינו רוצים לראות איך אנחנו יכולים במטריה העירונית לבוא לקראתם ולהציע להם את כל מה שנאחזנו יכולים להציע להם, אלו הסוגיות שאני שמה על השולחן, אני מציעה שנעבור לשמוע את האורחים.

פליאה: אני רוצה להעיר, דיברת על אנשים שסובלים מילדות והזכרת את מה שלא נכלל בסל של לקות למידה, חשוב להבין שלקות למידה זה דבר שיכול לבוא באמצע החיים בעקבות תאונה.

דבי: זה לא לקות למידה, זו פגיעה.

פליאה: נכון, אבל זה מתבטא הרבה פעמים כמו לקות למידה ובסוגריים כשמדברים על פגיעת ראש זה לא חייב להיות התרסקות אלא זה יכול להיות מצליפת שוט, כשנוסעים באוטו והראש מוטח קדימה כשנותנים ברקס.

דבי: כשאנחנו מדברים על ליקווי למידה זה מולד.

פליאה: כשיוצרים את ההנגשה זה הרבה פעמים אותה הנגשה וזה צריך לכלול גם אותם. דבר ראשון הם לא מזהים את זה, אם הייתי סטודנטית מצטיינת לפני המכת שוט ואחרי זה אני לא מבינה למה אני נכשלת. ודבר שני, הנושא של ביטחון עצמי, הייתי מצטיינת, מה אני עושה עם עצמי מעכשיו?.

דורון: יש בעיה עם מה שאמרת, אמרת שההגדרה היא מלידה, לקות למידה זה מלידה. עכשיו, אם יש מקרה עם אותם סימפטומים והוא לא נכלל בהגדרה, אז כאילו הרשויות מוציאות אותו החוצה, פה אני חושב שפליאה צודקת, החוק אומר ככה, בסדר גמור, שיעבוד איך שהוא רוצה, אנחנו נדאג לכל האנשים שיש להם את אותם סימפטומים וזקוקים לעזרה.

מתי פז: רק צריך להגדיר אותם כדי לתקצב את זה אם הם לא מוגדרים.

דורון: זה שהם לא מוגדרים זה לא פותר מלעזור להם. מישהו צריך להגדיר אותם במדינה.

פליאה: אני חושבת שכוועדה עירונית שרוצה לעשות מעבר, אני מניחה שאנחנו ננסה לעשות כן את מה שאנחנו יכולים ולתפוס את אותם אנשים, לתת להם רשת ביטחון, שגם אם הם נופלים בחוק היבש לא ניתן להם ליפול.

גולן: לחיזוק דבריה של פליאה, בנכויות קשות, כשיש קושי לשבת ולהתמודד עם טקסטים, נכות שיכולה להיות מולדת או לא מולדת, אבל כל מה שמלווה אותה, סבל וכאב שגורמים לאותו אדם לא להיות מרוכז ולהתנהל באופן רגיל בבואו להשיג השגים בלימודים וכו'. ולכן לדעתי, היה וכאשר מוצאים איזה שהוא פתרון לאותם אנשים שמוגדרים כלקויי למידה, גם לאותם אנשים שיש להם את הסימפטומים המקבילים ודומים.

דבי: טוב, אני אעביר את רשות הדיבור לאפרת.

אפרת: הבהאתי עלוני מידע שתעבירו.

אני אפרת, ערב טוב כולם. אני מייצגת את המכללה של בית אקשטיין, מכללת בי, תוכלו לקרוא תוך כדי. אני אציג את עצמי: בהכשרתי תרפיסטית באומנות ויועצת חינוכית, עובדת עם בוגרים לקויי למידה ב-20 שנה האחרונות. נותנת ליווי ללימודים אקדמיים ועוד. החלק שלי מתחבר למה שסיפרה דבי על זה שבעצם במכללת בית אקשטיין ניתנת תמיכה לתלמידים עם לקויות למידה ויש ליווי גן לשלב של השרות הצבאי או לאומי וברגע שמגיעים ללימודים גבוהים יש תמיכה.

בכל מכללה יש מרכז תמיכה ונגישות אבל לרבים זה לא מספיק, אני באה מארגון שנקרא בית אקשטיין, ארגון מאוד גדול שמטפל בסוגים שונים של אוכלוסיות בנושאים של דיור, טיפול וגם חינוך, באנו ואמרנו, אנחנו מסייעים כמה שאפשר, אבל יש לנו פה קבוצה מאוד גדולה, של בעיקר בוגרים של בתי ספר שלנו, של חינוך מיוחד ואנחנו מסייעים את המענה. בסופו של דבר אחרי תהליך חברנו לאוניברסיטה הפתוחה, מסיבה אחת, אין צורך בתנאי קבלה ולא ציוני בגרות ופסיכומטרי, לאוני' יש מנגנון של סינון תוך כדי למידה, מתוך היכרות עם האוכלוסיה שלנו רבים לא הגיעו לבגרות וגם הפסיכומטרי הוא הרבה פעמים מכשול בלתי ניתן למעבר. הסיבה השנייה זה שבפתוחה יש המון גמישות, במעבר מסלולים וכדומה. מה המכשול העיקרי שם? שהרבה עבודה נעשית לבד ללא ליווי, אמרנו ניקח את היתרונות של האוני' הפתוחה ובנינו תכנית לימודים ייחודית פסיכולוגיה וחינוך, פסיכולוגיה ותקשורת וכלכלה ומדעי המחשב, ועל זה מערכות תמיכה, יש פרק זמן של תרגול על כל שיעור, אם יש שיעור 3 שעות יהיה עליו תרגול 3 שעות. עוד דבר, הכנת מטלות, עוברים שני מתרגלים בין הסטודנטים ומסייעים, עוד נושא, אסטרטגיות למידה, שמותאמות כמובן עבור הקורס, הרעיון שמאחורי זה, הוא להפוך ללומדים עצמאיים, אנחנו רוצים לתת את התמיכה, אבל בסופו של דבר תהיה להם עצמאות ובעצם אספנו את כל התמיכות האלה פלוס תמיכה רגשית וחברתית. אני רגע עושה הסתה, כתוב על מסלול יעודי לסטודנטים עם אספרגר, אני מרחיבה את זה לאוטיזם בתפקוד גבוה, לא אתעכב על זה כי זה לא נושא הוועדה. גם לקבוצה הזאת יש קשיים. יש קבוצות למידה, ההרצאות ניתנות לעד 25 סטו', כל התמיכה של התגבור בקבוצות של עד 15. ובעצם הרעיון הוא לצמצם למינימום את העבודה בבית. יש לנו תכנית של 3 פעמים בשבוע או 4 פעמים אחרי הצהריים, התואר הוא 12 סימסטרים במשך 4 שנים, שזה בעצם קצת יותר כדי

לאפשר את התמיכה. דבר נוסף הוא הכוונה לתעסוקה כבר במהלך התואר. גם הבחירה במסלולים, אלו מסלולים שיש איתם אפשרות לנווט לתעסוקה או השכלת המשך ולבית אקשטיין יש מערך השמה גדול שפועל בתחום של לא אקדמיים אבל נרחיב אותו בהמשך, אסיים במשפט אחד... שיש לי פה את כל הפרטים וגם את הנייד שלי ואפשר להתקשר אלי. תודה.

דורון: איפה אתם יושבים ברעננה?

אפרת: לא, בבנימינה ותל אביב והקמפוס הראשון יוקם בגבעתיים.

דבי: תודה, אעביר את רשות הדיבור לנורית טננבוים, נשמע על השכלת מבוגרים ואיך זה משתלב.

שלום שמי נורית: מהמרכז להשכלת מבוגרים המרכז מאפשר לאנשים עם לקויות למידה ובריאות הנפש, כשיש קשר בדרך כלל בצד הלימודי, להשלים 12 שנות לימוד, אנחנו מקבלים אנשים על סמך מבחן בהבנת הנקרא בלבד, לא בודקים מתמטיקה ואנגלית כי זה מרתיע, אבל הבנת הנקרא זה המבחן היחיד ובדרך כלל הבחינה מעידה על הדברים האחרים. הקורסים הם של משרד החינוך וקבלת תעודה של משרד החינוך. אין להם שום בגרות בתכנית, היתה בגרות, הורידו אותה, הם צריכים להשלים 10 יחידות לימוד, חיבור, מתמטיקה ואזרחות, ושאר המקצועות הם בוחרים, הם לומדים מחשבים, אנגלית, בסופו של דבר מצליחים להגיע ל-10 יחידות לימוד ומקבלים תעודת גמר תיכון ללא שום בחינת בגרות.

דבי: דיברתי עם נורית בפגישה הקודמת שהיתה לנו על איך להרחיב את מה שאנחנו נותנים לצורך השלמת בגרויות וגם לצורך קורסים מקצועיים, בואי תגעי בזה.

נורית: התחלתי בתהליך של אישור בית ספר לקבלת בגרויות, אנשים לומדים באופן אקסטרוני ואחר כך ניגשים לבחינה, אבל אני רוצה שבית הספר יהיה מוכר על ידי משרד החינוך, פיקוח והנחייה של משרד החינוך יכול להיות מועיל וגם לנצל את הזכויות של חיילים משוחררים, זה תהליך ארוך אבל אנחנו מוכרים לגמולי השתלמות, אז אני מאמינה שזה ייקח פחות זמן, באשר לקורסים המקצועיים זה כבר תהליך שנצטרך לעמוד מול משרד הכלכלה, אולי הג'ויינט יוכל להצטרף, זה תהליך שצריך לבדוק את הנושא, כי מעולם לא עשינו קורסים מקצועיים. קיבלנו אנשים שלא עובדים ואישרנו להם השכלה במשך 5 חודשים אבל לא עשינו קורסים מקצועיים, צריך להתכונן לזה, צריכות להיות כיתות עם מחשבים ודברים מהסוג הזה. והתשתית קיימת בעיר, זה מוסד עירוני, זה יכול לתת מענה למבוגרים לקויי למידה.

כרמלה: יש לי הרגשה שמשרד החינוך מדבר בשתי שפות, ישבתי מספר שנים בוועדות שמאשרות הקלות לתלמידים עם לקויות למידה, הורידו משם עם סכין עשרות תלמידים שהיו זקוקים, חלקם פגשתי אחר כך ממורמרים מאוד. מכאיב מאוד לשמוע את זה.

דבי: היום אנחנו יודעים שיש רפורמה בנושא של ההתאמות, הייתי מעדיפה לא להיכנס לזה, יש רפורמה מהקצה לקצה בנושא של התאמות, זה נושא כואב ולדין אחר.

נורית: גם ב-12 שנות לימוד יש לנו התאמות, יש מלוות השכלה, ואני חושבת שהנושא של התאמות זה משהו שניתן להתגבר עליו. אני מקווה.

דבי:רוצה להציג את עורכת דין סיגל דקל, שהיא מתנדבת בעירייה ובעיר, בשי"ל, והיא מומחית בנושא זכויות לקווי למידה וקשב.

ערב טוב לכולם, שמי סיגל, אני מתנדבת בשי"ל כבר 8 שנים, וב-4 האחרונות פתחנו מערך, מוקד יעוץ בשיתוף יפעת וגשל שעובדת בעירייה, היום חדווה מנצחת על המוקד, המוקד נותן מענה לצעירים, דבי דיברה על הפרעת קשב באותה מטרייה יחד עם לקויות למידה זה שונה בהקשר של בט"ל, להרבה יש גם וגם. המענה שלנו ממוקד להפרעת קשב, כאשר המטרה שלנו היא להנגיש מידע לאותם צעירים כדי שידעו ששיל נותן עזרה לצעירים עם הפרעת קשב ועם בעיות אחרות, רגשיות נויורולוגיות או אורתופדיות, כל מה שמוכר בביטוח לאומי.

כולל בעיות זיכרון שמתלוות לריכוז. (דבי)

ניתן לקבל עזרה מבטל בלימודים, כשהמטרה היא להכשיר אנשים צעירים להשתלב בשוק העבודה, המטרה תעסוקתית, כשהדרך לסיוע היא דרך לימודים, הלימודים הם בכל המוסדות האקדמיים, גם לא אקדמיים שבטל מכיר בהם, המכללה שלכם חדשה ועוד אין לה אישור, אני מניחה שזה יוכר כמו רופין לקריירה.

דבי: תסבירי מה בטל נותן למי שהוכר.

עו"ד סיגל: כן הסיוע הוא כספי, כ-50 אלף שקלים לשנת לימודים, כולל טרום לימודים. כלומר, על שנת מכינה ושנת לימודים אחרונה. היום מקבלים את הסיוע על השנה האחרונה, פעם זה היה על כל התואר. זה יכול לתפוס על אנשים אצלכם, זה טרום לימודים, השלמת בגרויות וכו'.

לירית: רגע, הם כן נותנים טרום לימודים?

אפרת: כן. ופלוס שנה אחרונה.

לירית: את בטוחה? שמעתי ממקור שידע שיש כל מני תנאים שבזכותם אפשר להיעזר במהלך הזה, למשל מי שמקבל קצבת נכות.

עו"ד סיגל אנחנו מדברים על אוכלוסיה של הפרעות קשב. אני מתאימה את עצמי, את מדברת על אנשים עם אחוזי נכויות גבוהים ואז הם יכולים לקבל הרבה 65% ומעלה או 40% ומעלה, יש הגדרות. דיסלקציה לא מוכר בביטוח לאומי הפרעת קשב כן מוכר.

אוקי, אבל רוב האנשים זה בדרך כלל אנשים שיקבלו 25% והם מתאמים לקבל רק את השנת לימודים האחרונה, הסיוע הוא החזר של שכר לימוד בגובה אוניברסיטאי, החזר של שכר דירה, החזר של קצבת מחייה לתקופת הלימודים, זה או מעונות או שכר דירה במקום הלימודים, הוצאות נסיעה. אבחון מטל. יש קריטריונים לכל תת סעיף שום דבר לא אוטמטי, לכל דבר יש דרישה, מי שעומד בדרישות יכול לקבל בסופו של דבר כ- 50 אלף שקלים בשנת לימודים כולל שיעורי עזר וכו', פלוס הטרם לימודים. זה לא מוגבל בגיל, המבחנים הם תעסוקתיים, אם יגיע אדם בן 50 חסר מקצוע ויש לו בעיה מוכחת כי הוא לא משתלב בעבודה הוא יתאים, לעומתו יכול להגיע אדם בן 35 שמצבו טוב יותר מבחינה תעסוקתית, הוא יכול לא לקבל את הסיוע, כי הבחינה משלבת את כל הנתונים האישיים וזה מכוון תעסוקה. היו לנו אנשים סביב 50 שקיבלו את העזרה הזאת מביטוח לאומי. יש לזה שני שלבים לתהליך, צריך לקבל הכרה, ואחוזי נכות ולהמשיך לשיקום בביטוח לאומי, לא משרד הבריאות, זה שונה. דיברתם על הפרעת קשב ולקויות למדיה, בטל הוציא חוזר שלקויות למידה לא מוכרות בביטוח לאומי, הם חושבים שזה לא כל כך משפיע על השתלבות בעבודה, מה שהם כן מכירים בו זה הפרעת קשב, שמאז ה-DSM 5 זה הפרעה רפואית. הגיעו אלינו אנשים עם רק לקויות למדיה והם לא יכולים לקבל סיוע.

גולן: עד כמה אותו ציבור חשוף לזכויותיו אלו?

זה בדיוק העניין, אנחנו מנסים להגיע לכמה שיותר צעירים, לאיפה שאנשים מגישים אבחונים כדי לקבל הקלות, זה לא אידיאלי, ניסינו גם דרך שיל בכפר סבא, מגיעים אלינו מכל הארץ כי זה ייחודי, זה מוקד יעוץ שהקמנו שקיים אך ורק בסניף כפר סבא, נותנים שם ליווי בהגשה לתביעות לבטוח לאומי, לצעירים עם הפרעת קשב, זה יעוץ ללא תשלום במסגרת שיל.

דבי: נכון שהדברים לא מספיק מוכרים בציבור, אולי זה אחד הדברים שנעשה) אלו זכויות שכל אחד צריך לדעת.

דורון: שכל אחד יכתוב ריטלין באינטנט. מיד יקבל הודעות בלי סוף.

דבי: נמצאת איתנו גם שירלי אטלס שתסביר על מרכז הצעירים מה אתם יכולים להסביר ונותנים במסגרת המרכז לצעירים?

שלום שמי שירלי אטלס: אני ממרכז צעירים ומנהלת תחום קריירה.

שירלי: ממרכז צעירים כפר סבא. אני אתן את הגדרת התפקיד. ממצב, מרכז צעירים בכפר סבא, מנהלת תחום פיתוח קריירה וחיילים משוחררים, כל מה שקשור לנושא השכלה וגם נושא התעסוקה, אנחנו רואים לא פעם צעירים שלא מצליחים לעבור ראיונות עבודה שלא יודעים לכתוב קורות חיים שמסיימים תואר ראשון ולא יודעים מה לעשות איתו, אנחנו נותנים יעוץ פרטני.

דבי: איך לקווי למדיה יודעים עליכם ויודעים לפנות אליכם?

שירלי: בעיקר חבר'ה שמגיעים אלינו, צעירים זה 18 עד 35, הם מגיעים אלינו הרבה מפה לאוזן, מהפייסבוק. לצד המקום היותר ייעוצי אנחנו עושים גם המון פעילויות של התנדבות והוואי שחבר'ה צעירים יתנדבו בתוך העיר. אנחנו ממוקדים צעירים, בתחום שלי של פיתוח קריירה, אני רואה לא פעם את אלה שמתלבטים שחווים קושי ופער בין התפיסה שלהם את עצמם וההצלחה שלהם.

דבי: איזה חלק מתוך היועצים שלכם הם עם ליקויי למידה מאובחנים?

שירלי: אולי 1 לארבע.

זאת נקודה שדיברנו עליה לפני כן, עשינו שיתוף פעולה בין שיל למרכז הצעירים, הזמנו את הצעירים ואת ההורים של הצעירים זה עבד מדהים אבל זה היה חד פעמי, ובאותה ההזמנות מה אמרנו? איך יודעים שאותם אנשים, או שמזמינים אותם כלקויי למידה, הצענו שנמלא שאלון קצר, כחלק ממה שאתם מבקשים מהם ממילא למלא.

שירלי: זה קורה.

שירלי: עם ההסכמה של האנשים אפשר להעביר את המידע לשיל, עצם זה שמגיעים אליכם ובזכות זה יגיעו לשיל זה הלינק שאנחנו מחפשים המון זמן, אז מי שיגיע אל זה זה באמת המקרה, לא משהו מכוון שמגיע לאותה אוכלוסיה שצריכה לדעת שיש משהו רלוונטי עבורה, ומרכז צעירים זה ממש טוב לזה.

כשהם מגיעים לשלב הזה הם מגיעים קצת יותר סגורים, אני מאוד אשמח.

צעיר שמצליח לפנות אליהם זה צעיר עם כוחות, עם עזרה, אנחנו פוגשים אותם צעד לפני, כשהם לא יודעים מה ואיך לעשות.

עדי: אני רוצה להוסיף, כל הארועים עכשיו, הגיעה אלי המודעה במקרה, משהו משותף, עם הג'ויינט, לא זוכרת בדיוק מה... אבל המטרה שלי, במה שאני אומרת לחבר עם הנגישות. לחבר את זה עם הנגישות, יש המון אוכלוסיה שמתפססת שזקוקים לנגישות ולא רואים את זה בפרסומים, הם רואים עוד פרסום, אני אוכל להגיע לשם? יש להקפיד, כל פרסום, להכניס עוד אוכלוסיה, אם תפני גם לאוכלוסיה שהמקום נגיש, שאם מישהו רוצה עזרה במכשירי שמיעה, זה יוסיף לכם עוד. תמלול זה דרישה פרטנית, אבל ברגע שזה יעלה בפרסום, זה עוד דבר.

גולן: לגבי פרסום זכויות, אותם לקויי למידה מקבלים תמיכה מגילאים צעירים, אולי אני טועה, אבל יש מקום לתת ליווי לאותם הורים ונערים בהיותם בבית הספר לגבי הזכויות שלהם, כך שאותו אדם צעיר לקראת צבא ולימודים ידע את זכויותיו. וכך נגיע ליותר אנשים.

שני: אתה מחבר את זה לרעיון טוב, כפר סבא נותנת לכל מתגייס שי לפני הצבא, אפשר לאתר את אותם חבר'ה, הם מקבלים תיקים אפשר לתת מנשר להורים שלהם, גם לחבר אותם לצבא. והאבחונים שהצבא עושה יודעים לחבר אדם לחוזקות שלו, הם לא מאבחנים, אלא המבחן הפסיכוטכני, יודעים לכוון

אדם למקומות הנכונים שלו, אני אומרת את זה בתור ADD ודיסגרפיה שהצליחה להתגבר על הכל, צריך לכוון למבחנים האלה כדי לכוון את החברה לחזקות שלהם ואם אפשר יהיה לקשר את הצבא למה שאתם עושים זה יהיה טוב מאוד. כשאותו בן אדם מאשר כמובן.

אפרת : גם בהקשר של שירלי, 1 ל-4 זה לא בכדי שהאחוזים יותר גבוהים מהאוכלוסיה, יש מסלול קבוע מראש מוכתב תרבותית, שחלק ממנו זה לימודים, וצריך להבין שיש אוכלוסיות שזה לא מתאים להם. פה זה מתחבר לחזקות אחרות. לפעמים לא האורך אלא הכסף מפחיד אותם.

דבי: אני רוצה לדבר גם על גילאים יותר מבוגרים.

פליאה: אני שמתי לב שבפסיכומטרי, זה אחד המכשולים הבאמת גדולים, לאנשים צעירים או מבוגרים, ללהיכנס לעולם הזה. הבנתי שהם שמים המון רגליים.

אפרת: יש חברה שמעדיפים לחכות לגיל 30 כדי לקבל פטור מזה.

פליאה: התוספת הזאת של 20 דקות. זה עולם ומלואו. אחד הדברים שעזרו למי שלמדתי איתו באוניברסיטה, הוא ללא לקות ראייה אלא עם לקות למידה ההבדל אצלו בין טופס 4A לטופס 3A היה ההבדל בין נכשל למאה. והם פשוט סרבו באופן חוזר לתת לו את הטופס הזה, זה הגיע למצב שמרצים היו מצלמים לו מאחורי הגב לטופס גדול, וזה רק אם הוא הסתדר עם המרצה.

אפרת: הרבה פעמים המכשלה זה פשוט מידע, הם לא יודעים שיש קורסים מותאמים ללקויות למידה, שיש התאמות בביטוח לאומי, שהם יכולים לקבל עזרה כספית. מאיפה יש לי גם כסף לדבר הזה, לפעמים רק המקום של להנגיש את המידע.

פליאה: זה משהו שהם מקבלים?

שני: מי שיש לו כסף ויש לו לקות למידה יותר קל לו בחיים, בלי כסף הדרך יותר ארוכה, אני לא מדברת על הפרעות קשב בקטע הקיצוני, לי היה משהו שהכשיל אותי, המלג מקשה, זה דיון ללמעלה, כאן צריך למצוא את האופציות של לעזור לאנשים במה שקיים.

דבי: המרכז הארצי הולך לפי מה שרשום באבחון, אם באבחון יש הוכחות ללקויות חד משמעיות והאבחון כתוב כמו שצריך הוא יקבל את ההתאמות בפסיכומטרי.

שני: אם עבר איקס שנים מאז האבחון צריך לאבחן שוב.

נורית לפידות: האוניברסיטה לא מקבלת את האבחונים הקיימים.

דבי: נורית בואי באמת נעבור אליך.

נורית לפידות: הבן שלי קיבל הקלות, אי אפשר לסמוך על זה אבל יש דברים טובים שקורים.. פרויקט 35-75, הפרויקט שלנו מכוון לאנשים בגילאים 45-75 לא רק בגלל לקויות למדיה, אלא יותר מדברים על חסם של אנשים בגילאים האלה להיכנס למקומות עבודה, הפרויקט זה פיתוח של טבת, אשל וג'וינט ישראל. אשל זה פיתוח שרותים ותכניות לאנשים, פעם ראשונה שאנחנו יוצרים תכנית על הרצף לאנשים האלה, מדובר פה על אנשים שזקוקים לעבודה כפרנסה, לא לכולם יש פנסיה, וגם אנחנו מדברים על אנשים מבוגרים בעלי יכולות ומיומנויות ששוק העבודה יכול להרוויח מהם, מדובר על אנשים שעבדו בעבר, יותר מעשר שנים, מן הסתם זה אנשים שבודאי אם יש להם לקויות למדיה או בעיות קשב זה כנראה ברמה שאיפשרה להם תעסוקה. אנחנו נשב בתוך מרכז השכלת מבוגרים לצד המרכז לצעירים, החשיבה היתה להיות בתשתית שמשדרת השכלה ופיתוח הון אנושי. אני רואה הרבה חיבורים, אנחנו מדברים על תעסוקה רב גילית. לא תעסוקת מבוגרים, כמו שמדברים על מבוגרים בכלל, מדברים על רב גילי. אנחנו עוד לא עסוקים בסוגיות של לקויות למדיה אבל בטוחה שניפגש בזה, כי הרבה אנשים לא אובחנו ולא יודעים, אם יגיעו אלינו זה כנראה יהיה ברמה הלא עמוקה, בטבת יש תחום מיוחד שעוסק בתעסוקת אנשים עם מוגבלות, יש תכנית שנקראת רמפה שנמצאת בכמה ישובים בארץ. יכול להיות ששווה להכניס אותה לעיר. שם מדברים על לקוי למדיה כמו שמדברים על לקויות אחרות שמוגדרות, לגבי לקויות למדיה מספיק שאדם בא ואומר שהוא מרגיש שמהו לא עובד אצלו, נותנים לו את השרות כלכל נזקק לעזרה וליווי והנגשה. אני יודעת שהסוגיה היא סוגיה שתפתח בשנים הקרובות בנושא של שרות ותעסוקה, אשמח להביא את רוח הדברים שהיתה פה בישיבה ואולי להביא גם בשורה מהג'וינט לכאן.

לא הבנתי את תוכן התכנית.

היא מדברת על יעוץ תעסוקתי, צוות של שתי יועצות לתעסוקה, שיעזרו לאדם המבוגר לבנות תכנית מותאמת אישית. יעוץ קצר ושילוב לתעסוקה או הכשרה מקצועית, לא ארוכת טווח.

אתם תחברו למעסיקים? >

כן. ומסלול שלישי זה יזמות עסקית. כאשר יש עוד פונקציה עם הפנים למעסקיים, איתור משרות ועבודה על שינוי עמודות, לאט לאט לא בבום. וגם יהיו מענים והכשרות וסדנאות בתוך המרכז שנפתח תוך כדי תנועה כשנראה את הצרכים, למשל דוגמא, סדנא שהיא בגישה נרטיבית לשילוב מחדש בתעסוקה. אנחנו מניחים שלאדם מבוגר יש סיפור אישי שלפעמים עוזר ולפעמיים מזיק, ואם נעזור לו לעבד את הסיפור שלו זה יכול לעזור, יעבדו שם אנשים עם רקע באימון אישי. זה גוף שעובד כבר כמעט 10 שנים עם המון ניסיון ויש לו בסיס ידע מאוד מרשים. זה משהו שמלווה את כל התכניות של טבת.

מה זה עדי? תראי לכולם.

עדי: לא ישמעו... זה מכשיר, זה שלט שמקבלים עיוורים מבטוח לאומי, וכל המתחם פה מרושת במכשירים שמדברים עם העיוורים, זה מצפצף, פשוט המכשיר בצד השני של הקיר וזה כנראה קולט אותו, זה מצפצף ואומר לעיוור איפה הוא נמצא, מטר ימינה לדלת וכו'.

דבי: ברשותכם הייתי רוצה שתתייחסו לנושא החברתי, איך אנחנו יכולים להציע קבוצות חברתיות, משהו שמפיג בדידות ומקדם מיומנויות חברתיות. אולי במרכז צעירים, אולי ב-45-75, האם ניתן גם שרות כזה לשלב?

שני: ברשות למאבק בסמים, הקשר בין לקות למידה הפרעת קשר וריכוז לעבריינות והתנהגויות מסוכנות הוא קשר שידוע ביולוגית ונירולוגית, חשוב לנו להתחיל כמה שיותר מוקדם, יש לנו 100 בני נוער בחינוך מיוחד בחטיבות שאנחנו עובדים איתם מהגיל הזה, בעיקר בכיתה ח' הכיתה הכי קשה, מה אנחנו מציעים למבוגרים יותר, קבוצות לאותם הורים של ילדים עם לקויות למידה. זה הופך להיות סוג של קבוצה תרפויטית להורים, כי מרביתם גם הם עם לקויות למידה, הם פוגשים את עצמם, הקבוצות תמיד מתארכות והן הקבוצות הכי מוצלחות, אולי חשוב לפתח את זה.

דבי: הם בני המזל, הם כבר הורים.

שני: אגיד כמה דברים שאנחנו עושים היום וכמה שאפשר לעשות. דבר שני, גם קבוצות להורים של, הרבה חבר'ה שלנו הם מכורים נקיים ואנחנו עוזרים להם להתקבל למקומות עבודה וקורסים, רובם עם לקות למידה והפרעות קשב וריכוז. דיברנו עם בקי על לעשות איזה קבוצה לאותם חבר'ה, קבוצת תמיכה להם, בגלל שמרביתם נשארים בבית יותר זמן, מרביתם עם הרבה יותר שאלות, הדרך שלהם יותר ארוכה ומתסכלת, קבוצות תמיכה כאלה כן, נשמח לעזור. חשוב לי גם לציין שהרבה אנשים עם לקויות למידה והשכלה גבוהה פלוס צריך ללמוד לנצל את זה ולקחת אותם לדברים כמו יזמות חברתית. למשל בהייטק אנשים לא יודעים שהם בעלי הפרעת למידה כי המוח שלהם חושב מחוץ לקופסא, אז אולי דרך יזמות וכדומה אפשר לנצל את זה. נשמח לקחת בזה חלק.

אבי תשובה: אני אומר שאולי גם דרך קבוצות ספורט יעודיות להם, אני יכול לדבר עם מחלקת הספורט ודרך זה להקים גם פעילויות חברתיות.

שירלי: מאוד קשה למצוא את החבר'ה הצעירים בתור קבוצה אורגנית, אם יש לכם איך לגייס אותם אשמח לשמוע איך. מאוד קשה לגייס בני נוער בכלל, יש להם את הבסיס שלהם, זה יותר קשה לחבר'ה שהשתחררו מהצבא, בעיקר אם מדברים על לקויות למידה. מה שכן, אנחנו מנסים לגרום להם להרגיש שייכות למקום שבו הם גרים. יזמות עסקית, הרצאות, המון מקומות שהם חברתיים שיתנו להם מקום כאן בעיר הזו, גם למי שלא בא עכשיו עם 10 חברים מאחוריו הוא עדיין יכול להרגיש חלק מהדבר הזה, דווקא במקומות האלה אנחנו מנסים ליצור את הרשת החברתית הזאת.

דבי: אולי צריך לפרסם את זה יותר.

אנחנו עושים מאמצים בתחום השיווק, אני אשמח לעוד רעיונות. את אותה כמות אנרגיה להקמת הארועים אנחנו משקיעים בפרסם אותם.

אני כן חושבת שצריך להיכנס לבתי הספר, משום שאם מדברים עם התלמידים באיזה שהוא מקום, משהו ישאר אחר כך, אני ניהלתי בית ספר ועכשיו שומעת בפעם הראשונה את הדברים האלה, אני המומה, אחרי 22 שנות ניהול, צריך לדעת את הדברים האלה.

דבי: זאת אחת הסיבות שאנחנו עושים את הדיון הזה. משום מה יש תפיסה בציבור שלקוי למידה, בסדר, אחרי שיסיים את בית הספר כל בעיותיו יפתרו, אנחנו כמובן יודעים שזה לא כך והיום אנחנו רק בנגיעות קלות כדי להעביר כמה הרבה מידע ועשייה יש.

עוד: יש לעירייה כל מני הסדרים עם המקומונים, זה הי פרסום שעשינו פעם בשיל, זה היה מדהים, זה יכול לתפוס לגבי תכנית של מרכזי צעירים, זה צריך להיות בפלטפורמה שמגיעה גם להורים.

דבי: אנחנו יכולים לפרסם באתר ובפייסבוק.

- כן אבל אתה צריך להיות אקטיבי וליהיכנס לזה.

אפרת: בהקשר החברתי אחד הדברים שיכול לעזור זה נושא של חניכה. סטודנטים מהעיר, או באמצעות מלגה או שצריך למצוא איזה שהיא דרך שהם חונכים צעיר בתחילת דרכו וזאז גם באופן עקיף נוצרת קבוצה חברתית. והנושא הזה של חניכה תמורת מלגות יכול לעבוד.

אבי: מניסיון שלי כילד בשנות ה-60 יצאתי מבית חולים לאחר 10 שנים בבית חולים, לא ידעתי מה זה סרט, מה זה לונה פארק, ובאמת עמותת אילן הציבה לי איזה דודה של אילן והיא לקחה אותי לכל מני מקומות, ראיתי לונה פארק ועד דה לא ידע בפעם הראשונה וככה התחלתי לצאת לחברה אחרי 10 שנים, אז באמת אם הם בבית צריך להוציא אותם.

שני: יש איגרת למשתחרר מהעיר?

לא.

שני:שווה לשלוח.

צריך גם לחשוב על אלו שלא הולכים לצבא.

עוד: יש מהקרן להכוונת חיילים משוחררים, הם כן מרכזים אותם לקראת השחרור. הם מגיעים לשם כדי לקבל את כל העבודה המועדפת, שם זה כתובת מעולה.

שני: גם לשלוח לכל אחד שמשתחרר..

לא הרבה יודעים, התחלנו שנה שעברה לשלוח לכל מי שמשתחרר, לצבא אסור להביא לנו כתובות, השנה מאנחנו כבר לא יכולים לעשות את זה. והם לא יעשו את זה לתושבי כפר סבא בלבד.

עילאי: אנחנו נסכם, התחום הזה, הישיבה הזאת מאוד חשובה בעיני, אנחנו רואים כאן התייחסות כוללת לקשיים שחווים בני אדם, בעיר שלנו או בכלל. ואחד האתגרים הגדולים ביותר שלנו והחשובים שלנו כרשות ציבורית, זה לאפשר לכל תושבי העיר להינות מכל השרותים שהעיר מציעה. אם נוכל לעשות מעבר לזה אז מה טוב, מדובר ביסוד תפיסת השיוויון בפני החוק ובכלל. ראיית האדם במרכז, שזאת תפיסת עולמי, החכמנו מאוד כאן. חברי שתי הוועדות. ושיתוף הפעולה הזה צריך להימשך ומכאן יקרו דברים טובים.

סיגל קוצ'מן: אני המון שנים בוועד ההורים וזה דברים חדשים ששמעתי היום, ראוי לבוא לשם ולהורים בוועדים המוסדיים ולתת את המידע כי הם יכולים להעביר את המידע הלאה.

להעביר ידע להורים, הם לא יודעים, אני אמא לילד שמאובחן עם הפרעות קשב ויש דברים שאני שומעת פעם ראשונה כאן.

דבי: מה ששמענו היום זה על קצה המזלג, יכולנו לעשות שעות כדי לשמוע, היום היו נגיעות, קיבלנו המון רעיונות נהדרים.

פליאה: נרכז אותם ונמשיך אותם.

דבי: יש המון קצוות שצריך לקשור ויש המון דברים שאנשים לא יודעים וצריך לפרסם. נשאלת השאלה שוב, וזה הדבר המרכזי של איך אנחנו כאן בעיר מרכזים את כל המידע וההנגשה ובאים לאוכלוסיה ואומרים זה סל השרותים שאנחנו יודעים ויכולים להציע לכם וזו השאיפה. לשם אנחנו רוצים לכוון.

רינת: אנחנו נקבל את הסיכום של הישיבה? זה כבר משהו.

מתי: פורום כזה, סיגל אמרה מסגרות של וועדי הורים, מסגרות של אגף החינוך והרווחה, אני לא בטוח שכולם שמעו את כל הבנות הנחמדות שיושבות כאן, אגף חינוך כאן, אבל בפורום של אגף חינוך ורווחה, אני חושב ששווה לכנס מספר פעמים את כל הנוכחים כדי להכניס למודעות את כל מי שנוגע בעניין.

סיגל קוצ'מן: יש אספות הורים בשנה הראשונה בתיכונים, יש מקום להעביר את המידע הזה להורים שבאים לאסיפה הראשונה, זה מידע שהולך איתם הלאה,

המעבר מהיסודי לנוקשות יותר של החטיבה הוא מאוד משמעותי.

פליאה: יש כאן מעבר, דיברנו על בוגרים עם לקויות, על האוניברסיטה, זה אנשים בוגרים אבל הרבה פעמים הם עדיין צמודים להורים ומקבלים מהם את

ההדרכה, יכול להיות הורה לילד בן 15 בכיתה י' שיש לו אח גדול עם לקויות למידה. הילד הגדול יותר נחשף וזה יכול להועיל לו. נוציא את הדברים מהפרוטוקול ונרכז ונוציא את הדברים האלה ונמשיך את העבודה בהמשך, אני מאוד מודה לכם שהגעתם.